

REDONDO I CAMACHO, ENFRONT DE GONZÁLEZ

Les orelles de la vaga general

Els punts que s'han filtrat a l'opinió pública sobre la llei que el govern central pretén imposar, a fi de regular el dret de vaga, han mobilitzat els sindicats, inclosa la UGT. La vaga general trau de nou les orelles, mentre el president González considera la possibilitat «il·legal en un país democràtic».

J. M. Sanmartí (Madrid)

Aquesta vegada ha estat el mateix president Felipe González qui s'ha encarregat de fer la feina bruta del govern i, uns dies abans de les vacances de Setmana Santa, anuncià per sorpresa que l'executiu presentarà un projecte de llei regulador de les vagues a les Corts espanyoles. Amb prou feines havia explicat el president les seves intencions quan les centrals sindicals expressaven la seva alarma i la seva protesta per una mesura que consideren essencialment repressora. No cal dir que el rebuig a aquesta llei fou un dels lemes principals en la commemoració sindical de l'1 de Maig.

¿Per què una llei de vagues? Bàsicament, perquè el govern central considera que els conflictes socials que han caracteritzat la vida espanyola des del mes de novembre fins ara són excessius i no responen a interessos específics dels treballadors; és a dir, que són vagues polítiques, o afecten massa el benestar dels usuaris, de manera que els possibles beneficis que se'n puguin obtenir no compensen perjudicis paral·lels.

Si hi ha hagut vagues de caire polític o no, és ficar-se en un terreny pantanós i, al final, no en treurem l'aigua clara. Qualsevol col·lectiu laboral té sempre motius per queixar-se i per convocar una vaga menys o més dura, i per tant, sempre es pot recórrer a fórmules de caire laboral. Tanmateix, els socialistes tenen ara la impressió de ser l'objectiu d'una operació d'encaixament per part del bloc comunista, amb el vist-i-plau de l'oposició de centredreta, tot aprofitant una situació inèdita fins ara, que la UGT s'arreglera amb els altres sindicats en lloc de fer-ho, com era habitual, amb el govern socialista i el PSOE. Potser no és cert que es tracti d'una maniobra planificada i pactada, però la situació objectiva és aquesta, i el resultat visible és l'aïllament progressiu del govern central i del PSOE.

En aquestes circumstàncies, l'executiu presidit per González ha reaccionat de diverses maneres: ha afluixat diners (i molts) a sectors com els estudiants, els metges o la siderúrgica; ha reprimit amb duresa, com a les drassanes; s'ha desentès; ha aconsellat flexibilitat als empresaris després d'haver recomanat severitat; ha suplicat una mica de seny; ha esperat l'esgotament de les mobilitzacions; ha encoratjat la reacció dels usuaris i consumidors; i finalment, ha optat per usar el poder i treure una llei de vagues.

És molt possible que totes aquestes estratègies combinades haguessin donat un resultat positiu per al govern, si no haguessin aparegut dos elements bàsics i inesperats. Per un costat, l'actuació repressiva de la guàrdia civil, un cos del tot inadaptat per a unes funcions policiaques normals, ha allargat, complicat i exasperat, conflictes importants, com el de Reinosa (Cantàbria), que ha acabat per esdevenir batalles sistemàtiques entre la guàrdia civil i els treballadors i la població.

De l'altra banda, les vagues s'han estès en gran part en el sector dels transports públics, i en dies de gran moviment, i això ha provocat una incidència i un ressò polític desproporcionats als termes estrictes del conflicte.

Sol succeir en aquests casos que solament es parli dels aspectes polítics i laborals, i que se n'ignori la vessant sindical. Caldria examinar, per exemple, quin és el grau concret de control dels sindicats en els grans conflictes i com es justifica l'aparició i la multiplicació de coordinadores, d'assemblees espontànies, de moviments ciutadans al marge dels habituals, etc. ¿Qui ha analitzat a fons la possibilitat i la necessitat d'una reconversió industrial i tecnològica amb una societat pràcticament invertibrada, una administració anquilosada i inadaptada, i últimament

¿Un pols entre Redondo i González?

sense el paraigua de la concertació social?

O bé fins a quin punt els interessos d'uns grups (a vegades reduïts o privilegiats, com els pilots d'aviació comercial) poden primar per damunt dels de la majoria de l'estat i, fins i tot, de l'estranger.

Fa uns anys sí que se'n parlava una mica, i curiosament el PSOE, llavors a l'oposició, recorregué el decret llei de 4 de març de 1977 sobre relacions del treball, adduint que no calia una nor-

ma positiva reguladora perquè l'article 28.2 de la Constitució estableix l'autonomia dels sindicats a l'hora de decidir la vaga i les seves modalitats. El Tribunal Constitucional declarà llavors que el legislador pot considerar il·lícits o abusius alguns tipus de vagues, com l'anomenada de zel o d'arreglament. Ara, aquesta sentència va al govern socialista com anell al dit.

També és simptomàtic que no s'hi hagin pronunciat ni les associacions de pares, ni les de consumidors, ni les

d'usuaris, ni els malalts dels hospitals, ni ningú. Això demostra una altra vegada la feblesa organitzativa de la societat. I, d'aquesta manera, la conflictivitat s'ha anat confirmant en un pols directe entre el govern i els sindicats, entre el govern i els treballadors en vaga.

Fins que arriba l'últimatum de Felipe González. O els sindicats s'autoregulen i arriben a una entesa amb el govern central, tal com es va fer a Itàlia, o la llei de vagues segueix endavant. L'autolimitació sindical hauria d'incloure aspectes com que no hi haurà aturs ni per Nadal, ni per Setmana Santa, ni durant les èpoques electorals.

L'esborrany de la nova llei endueix notablement les condicions per convocar vaga en sectors considerats essencials per a la societat. Aquestes vagues s'hauran de notificar almenys amb una antelació de quinze dies naturals, i només es podran realitzar recorrent a modalitats que assegurin la salvaguarda dels drets i els béns considerats de preferent protecció a la Constitució. S'hi consideren il·legals les vagues de zel i de compliment estricte de reglament i s'hi regula molt puntualment l'exercici dels serveis mínims.

La titularitat a exercir el dret de vaga correspon, en primer lloc, als sindicats més representatius, però es fa extensiva a la resta d'organitzacions sindicals que tinguin acreditada una representativitat o una afiliació superior al 10 per cent

a l'àmbit afectat per la vaga. En qualsevol cas, també hi podran exercir el dret de vaga el comitè d'empresa, les seccions sindicals i les assemblees de treballadors amb el vot de la majoria.

Amb caràcter general, l'acord de declarar la vaga haurà de ser notificat per escrit als empresaris i a l'autoritat competent, amb una antelació mínima de cinc dies naturals, tal com diu la normativa vigent. Es consideren serveis essencials els relacionats amb la salut, la sanitat i la higiene pública; la defensa, la seguretat i la protecció civil; la circulació de persones, els transports públics i les comunicacions; el subministrament d'energia elèctrica, gas i combustibles per a usos domèstics i de la locomoció; la producció, la comercialització i la distribució de productes alimentaris de primera necessitat.

Les modalitats de vaga legals podran ser especificades en els convenis col·lectius o en les normes d'autoregulació dels sindicats. S'hauran de negociar serveis mínims set dies abans de la vaga i les autoritats les podran prohibir si no es compleix la llei. Els treballadors que, tot i això, facin vaga podran ser substituïts. També es preveuen sancions per vagues il·legals que poden arribar a l'acomiadament disciplinari o a la separació del servei.

La reacció sindical en contra ha estat fulminant. Per a Marcelino Camacho, secretari general de CCOO, les mesures proposades són «feixistitzants i pròpies d'un govern ultraconservador». Si el projecte és aprovat a finals de 1987, tal com es preveu, CCOO està disposada a fer una vaga general, per defensar els drets bàsics: els d'associació, reunió i vaga. Els sindicats temen que una aplicació estricta de la llei per part d'un govern de dretes pugui anorrear les possibilitats de fer vaga.

El president Felipe González, però, ja advertí a la seva entrevista per TVE, el dia 29 d'abril, que una vaga general contra una llei aprovada pel Parlament tindria un sentit polític, cosa que no es considera lícita ni legal en cap país democràtic.

El problema és que la UGT també pensa participar en «totes aquelles mobilitzacions que defensin les llibertats individuals i col·lectives, com el dret de vaga». Per a Nicolás Redondo, concretament, la llei es «un error i una decisió inoportuna i innecessària, que es fa servir per enfrontar l'opinió pública als vaguistes, aprofitant uns conflictes impopulars». □